

ПОГЛЯД

28 жовтня 2011 року 8 (133)

газета Ужгородського національного університету

Живильна сила УжНУ

стор. 4

Фото Миколи ПРОХОРОВА

АНОНСИ

У цьому номері ви дізнаєтеся:

- **ЯК** своє 45-річчя відзначала математична родина УжНУ **стор.5**
- **ПРО** тенета шпиргалок **стор.11**
- **ЗВІДКИ** з нагородами повернулися наші КВНівці **стор.16**

... і багато-багато іншого!

ОПИТУВАННЯ

Якби ви мали серйозні фінансові можливості, що подарували б університету до його 66-річчя?

Було опитано 100 студентів різних факультетів Ужгородського національного університету.

Опитування провели **Анна МАЛАХОВА, Діана КОЦАК,** студентки відділення журналістики.

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

Мистецтво відкриття може рости разом із відкриттями.
Ф.БЕКОН

• **ЗУСТРІЧІ** • Лука Клучко, начальник відділу запобігання небезпеки посольства США в Україні зустрівся з ректором УжНУ, професором Миколою Вегешем, аби обговорити питання участі студентів Ужгородського національного університету в практичних заняттях у лабораторії бактеріологічної та вірусологічної діагностики (відкриття фінансується американцями) та у зйомці спеціального фільму.

• **АКЦІЇ** • Студенти УжНУ і їхній профком, Європейська асоціація студентів права Ужгорода збирають підписи проти скасування рішення Львівської залізниці про відміну руху дизельних поїздів сполученням Ужгород — Хуст та Тячів — Ужгород. Зібрано вже більше сотні підписів. У випадку невирішення питання активісти готові вдатися й до протестних дій. У свою чергу Львівська залізниця наголошує на збитковості таких перевезень.

• **ЗМАГАННЯ** • У селі Минай пройшов турнір із міні-футболу серед 5 команд різних курсів факультету суспільних наук. Організатором виступив спортивний відділ студради цього підрозділу. Перше місце зайняли політологи з 4 курсу — неодноразові переможці турніру.

• **ВИБОРИ** • 5 жовтня на факультеті суспільних наук обрали нового громадського декана — Крістину Мацко. Крістіна — студентка 4 курсу спеціальності «Політологія». Нагадаємо, її попередником був Михайло Шелемба, який завершив навчання в УжНУ.

• **ФЕСТИВАЛІ** • На факультеті суспільних наук провели вже традиційний фестиваль «Студентський смак», під час якого варили бограч. Переможцями у кулінарному конкурсі стали політологи 1 і 3 курсів. Усі учасники були нагороджені грамотами та призами.

• **ФОРУМИ** • Студентка УжНУ, голова Студентської ради Закарпатської області Юлія Барабан взяла участь у всеукраїнському студентському форумі «Здорова молодь — майбутнє України». Він проходив на спортивно-оздоровчій базі «Заросляк». За результатами Форуму ухвалено резолюцію стосовно вдосконалення спортивно-оздоровчої роботи серед молоді.

• **СИТУАЦІЯ** • У зв'язку з холодом на кілька днів було скасовано заняття на окремих факультетах УжНУ, розташованих на «БАМі». За графіком студенти писали тільки модульні контрольні роботи. Однак із подачею тепла досить швидко навчання відновили.

МАНДРІВКИ

9 монастирів за 2 дні

На початку жовтня студенти історичного факультету побували в 9 монастирях Мукачівського, Свалявського, Іршавського, Хустського та Воловецького районів.

Це вже третя поїздка такого роду, яка має на меті ознайомити студентів із побутом, звичаями та статутом монастирів, отримати нагоду поспілкуватися з монахами та духівниками загалом. Організаторами виступили директор Богословсько-історичного науково-дослідного центру ім. архімандрита Василя (Проніна), доцент кафедри історії України УжНУ Юрій Да-

нилець та керівництво Мукачівської єпархії. До речі, Ю.Данилець є автором путівника «Православні монастирі Закарпаття», яким і керувались учасники поїздки.

Науковець зазначив, що такі поїздки необхідні й надзвичайно корисні для юних істориків. Адже вони повинні знати про таку важливу історичну проблему, як відродження православного руху, репресії проти його діячів у дорадянський та радянський періоди. У цьому безпосередньо допомогла названа подорож.

Студенти не оминули і Миколаївський жіночий монастир у Мукачеві, який є одним із найстаріших на Закарпатті, побісідували з одним із членів братств із архієпископом Мукачівським і Ужгородським Федором, побували в щойно збудованих святинях Сваляви, Кушніці, Сільця й Тишово.

ЗРОБЛЕНО

До 66-ї річниці університету привели до ладу територію поблизу головного корпусу УжНУ. Зроблено це було з ініціативи міністра надзвичайних ситуацій Віктора Балога, який і взяв на себе основну частину фінансування. Допомогу він запропонував після відвідин університету на свято першокурсника. Питання про ремонт докладно обговорили у вересні на робочій нараді за участю ректора УжНУ, професора Миколи Вегеша, голови обласної ради Івана Балога та дирек-

тора ДП «Закарпатський облавтодор» Михайла Поповича. Оновлену дорогу, майданчики для паркування й тротуари відкрили урочисто. Університетський ботанічний сад поряд облаштував зелені зони. На відкритті були присутні голова обласної ради Іван Балога, міський голова міста Віктор Погорєлов, депутати міської та обласної рад, керівництво і професорсько-викладацький склад альма-матер та студенти.

Галина МИХАЙЛОВА,
студентка відділення журналістики.

ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ

Від страв опришків до пошуків золота

Кафедра туризму продовжує реалізовувати нові ідеї, аби подорожування Закарпаттям стало ще цікавішим. Зокрема останнім часом відкрито й розроблено нові туристичні маршрути.

Один із них отримав назву «Стежками опришків». Нагадаємо, що опришки — учасники народно-визвольної боротьби в Галичині, на Закарпатті, Буковині проти феодално-кріпосницького гніту польської шляхти, молдавських феодалів, угорських та австрійських поміщиків у XVI — першій половині XIX ст. Відкриття стежки відбулось 8 жовтня у селі Нижнє Селище за участі Федора Шандора, за-

відувача кафедри туризму УжНУ. Маршрут охоплює різні куточки Закарпаття. Під час екскурсій розповідатимуть про історію цього руху, розроблено анімаційні ігри (наприклад, пошук скарбів), можна буде скуштувати опришківські страви. Другий маршрут, який нещодавно розроблено, — «Мінерали Закарпаття». Він складається з двох частин: Ужгород — Ворочеве — Оленево — Ізки та Берегово — Мужієво — Солотвино — Ділове.

Хто забажає, зможе ознайомитися з мінералами Закарпаття й анімаційними іграми (намивання золотого піску, пошук мінералів тощо). Зазначимо, що такий вид відпочинку добре налагоджений у Європі й приносить хороший прибуток, адже є досить популярним.

СИМПОЗИУМИ

У центрі уваги — імперії та держави

На історичному факультеті УжНУ вже вдруге пройшов міжнародний симпозиум у рамках ужгородських історіографічних читань. Цього року йшлося про: «Імперії, нації і національні держави як історіографічні образи».

На захід, провести який допомагала обласна держадміністрація, завітали гості з Молдови, Угорщини, Росії та України. Було виголошено 18 доповідей. Планується видати матеріали симпозиуму окремою книгою.

У рамках конференції також пройшла презентація монографії С.В.Віднянського та А.Ю.Мартінова «Об'єднана Європа: від мрії до реальності».

Як зазначає декан історичного факультету, доцент Володимир Феніч, робити подібні зустрічі потрібно, адже вони дають змогу почерпнути чимало нової та корисної інформації, обмінятися досвідом.

Галина МИХАЙЛОВА, Марія ЧАВАРГА,

студентки відділення журналістики.

Філологічний факультет УжНУ, редакція газети «Погляд» щиро вітають професора кафедри російської літератури **Наталію Прокопівну БЕДЗИР** із ювілейною датою народження.

*Хай цвіте, не в'яне із роками доля,
Хай Вам літ щасливих птаха накує.
Від землі Вам — сили, від води —
здоров'я,
А добро від сонця хай Господь дає.*

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Нарешті з'явилося повне видання «Історії карпатських русинів»

У комфортній дружній атмосфері в стінах нашого закладу відбулася презентація останнього, шостого, тому «Історії карпатських русинів» Михайла Лучка — закарпатського фольклориста, мовознавця, історика.

Видатний земляк народився 19 листопада 1789 року у Великих Лучках на Мукачівщині. Початкову освіту отримав у рідному селі, потім навчався в Другівській гімназії Ужгорода. У 1812 році закінчив філософські студії в гімназії Великого Варадину (тепер Румунія). Продовжив освіту в греко-католицькій семінарії Святої Варвари у Відні (1812 — 1816рр.), відвідував лекції в університеті. Був учнем відомих славістів В.Копітара та Й.Добровського. Багато подорожував. У 1830 році повернувся на Закарпаття, де до кінця життя був священником в Ужгороді (на Цегельні парохом Ужгородського Свято-Преображенського храму, 1831 — 1843 роки); тривалий час служив єпархіальним шкільним референтом, сприяв заснуванню та впорядкуванню парафіальних шкіл на території єпархії. Помер М.Лучкай 3 грудня 1843 р. Похований на території Преображенського храму в капличці.

Твором, який уславив ім'я видатного діяча, стала написана латиною шеститомна «Історія карпатських русинів». У цій фундаментальній праці автор використав архівні матеріали Мукачівської греко-католицької єпархії, літописи й тогочасну та давню літературу. Створивши «Історію...», дослідник у такий спосіб довів автохтонний характер місцевого населення, яке заселило край задовго до приходу угорців.

М.Лучкай був справді патріотом рідного краю. Йому боліло те, що в Європі Закарпаття, а тоді Карпатську Русь, трактують як «terra інкогніто». Саме

Професор кафедри словацької філології Павло ЧУЧКА ділиться враженнями про видання М.Лучкає

тому наш славний земляк вирішив написати цей глобальний твір, на створення якого пішло 13 років. Книга стала першою історичною працею про народ.

Задум видати шеститомник виник ще в далекому 1960 році, коли деканом був Андрій Ігнат, який запропонував зробити видання у вигляді колективної праці філологів. Та на шляху від ідеї до виходу останньої частини книги довелося витримати й пройти чимало перешкод. «Від часу написання твору М.Лучкаєм і доступу широко читача пройшло 167 років», — зазначила модератор презентації Ніна Швед. Заважали й заборони влади. Так, Як зауважив професор Д.Данилюк, книга не відповідала інтересам австрійської та угорської влади. Професорові Павлу Чучці завдячуємо тим, що «вбивав» у радянської влади дозвіл на роботу над перекладами.

У творі використано чимало ново латинської лексики, що дещо ускладнювало переклад. Саме тому виникла ідея створити відповідний словник. Ось над цим тепер і будуть працювати філологи латинської мови.

П'ять томів вийшли ще 1996 року. Тому вихід завершальної книги повинна гідно оцінити вся інтелігенція не лише

краю, а й України.

Виконувач обов'язків декана факультету РГФ, професор та письменник Михайло Рошко зазначив, що вихід «Історії карпатських русинів» — величезний внесок у науку і що книги такого рівня за останні сто років ще не виходило.

Одна з авторок перекладів Оксана Барбіл зазначила, що цю книгу треба прочитати кожному, і кожен обов'язково щось знайде, відкриє для себе.

Загалом, над перекладом наполегливо працювали Й.Баглай, О.Яцків, А.Ігнат, Ю.Сак. Завдяки підтримці колег зі Свідника надрукували білінгви, тобто паралельно латинський і український тексти. Над шостим томом трудилися сім років О.Барбіл, О.Яцків, Н.Швед, О.Пискач, І.Сенько, Д.Данилюк. В оригіналі вміщено уривки з німецької та угорської мов, тому доводилось допомагати й колегам з інших кафедр. Основною тематикою цього заключного тому є церква та релігія.

Примітка: при підготовці матеріалу біографічні дані були взяті з «Вікіпедії».

**Галина МИХАЙЛОВА,
Марія ЧАВАРГА,**

студентки відділення журналістики.

Шановні викладачі, студенти, співробітники Ужгородського національного університету! Сьогодні є привод радіти ще одній знаковій даті в житті нашої альма-матер — 66-й річниці Ужгородського національного університету. Ужгородський національний університет досягнув прекрасного віку й рухатиметься вперед надалі. За ряд десятиліть він невпинно розвивався, намагаючись сягнути кращих висот у науці й освіті. Завдяки цьому можемо пишатися потужною базою, тисячами випускників, багатьма студентами, аспірантами, викладачами, співробітниками, загалом працівниками, які примножували здобутки вишу. Хай же він рухається в майбутнє впевненими кроками, хай усіх нас окрилюють здобутки й традиції УжНУ. Хай нам комфортно навчається й працюється в стінах другої рідної домівки. Добра всім, здоров'я і щастя!

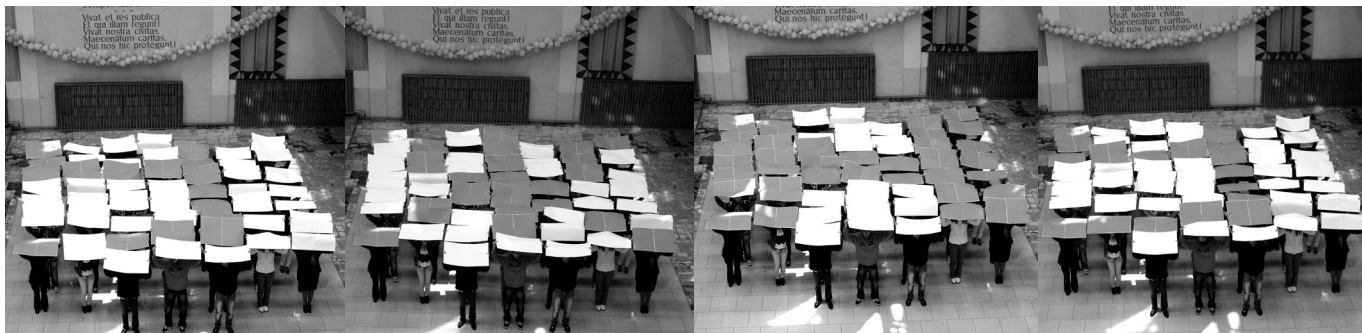
Микола ВЕГЕШ,

ректор УжНУ, професор.

На ім'я ректора Ужгородського національного університету, професора Миколи Вегеша надійшов лист-привітання від Генерального консула Російської Федерації у місті Львові Олега Астахова. «Від імені Генерального консульства Російської Федерації у місті Львові вітаю Вас, професорсько-викладацький склад і студентів, із 66-ю річницею заснування університету — одного з провідних вищих навчальних закладів України», — ідеться в листі. — «За роки роботи Ваш ВНЗ підготував тисячі спеціалістів — інженерів і гуманітаріїв — для різних галузей народного господарства, сфери освіти, культури, виховав та виростив наукову еліту».

Генеральний консул О. Астахов побажав усьому колективу університету та його випускникам міцного здоров'я, невичерпної життєвої енергії, успіхів у навчанні та викладацькій діяльності, досягнення нових наукових висот, а також втілення в життя всіх проєктів і починань.

За повідомленням Прес-служби УжНУ.

До 66-ї річниці нашої альма-матер у центральному холі основного навчально-лабораторного корпусу університету відбувся флеш-моб «Ми любимо УжНУ».

Велика перерва і другий та третій поверхи були переповнені молоддю, яка зібралася подивитися на досить незвичну річ. Коротка затримка й під звуки усім знайомого Tiesto група людей

із білими плакатами в руках, тримаючи їх над головами, вписує кольором слова. Просто обертаючи свого листа з білого на червоний виходили літери, на які досить гучно реагувала публіка. Хвилине дійство, яке закінчилося паперовим салютом, не залишило байдужим жодного студента.

Світлана ЛАПИГА,

студентка відділення журналістики УЖНУ.

Живильна сила УжНУ

Ще місяць тому більшість викладачів, студентів та й узагалі причетних до УжНУ осіб тільки мріяли про збереження альма-матер. Сьогодні ж зі святковим настроєм відзначили уже 66-у річницю університету.

Далекого 1945-го Рада народних комісарів прийняла постанову про створення університету. Незважаючи на те, що кількість факультетів була значно менша, аніж тепер, уже тоді на нині провідний виш краю покладали вагомий сподівання. І недарма! Талановита й перспективна молодь області отримала можливість навчатися вдома. Уже не було потреби їхати далеко, аби здобувати знання. Наполегливою працею перших викладачів і студентів удалося закласти вагомий основи закладу. Недарма в народі кажуть: «Як посієш, так і пожнеш». Ось тепер і має-

мо чим похвалитися, що показати. Професори, доценти, доктори й кандидати наук, численні іменні стипендії, державні нагороди й премії, провідні позиції в рейтингах вишів України — говорити можна багато про що. Та найголовніше — це статус, історія, традиції, створені працею кількох поколінь... У цьому головна живильна сила УжНУ. Тому й дочекався виш своєї чергової вагової річниці.

Її святкування знову збагатило жовтень яскравим подією. Місце зустрічі: велика зала економічного факультету. Як керівник університету, першим виступив професор Микола Вегеш. У промові очільник відзначив, що наш заклад має вагомий здобутки, а також став центром наукового життя в краї. Згодом Микола Миколайович вручив грамоти науковцям, котрі отримали звання почесних професорів УжНУ. Ними стали кандидат економічних наук, професор І.Я.Даньків та доктор іс-

торичних наук, професор Д.Д.Данилюк (інтерв'ю з ним — у наступному числі газети — прим. ред.). Також було відзначено інших працівників альма-матер.

Присутніми на урочистостях були й почесні гості. Серед них — очільник Закарпатської ОДА Олександр Ледида. Він, зокрема, зазначив: «Історія Ужгородського національного університету ще не написана. Попереду буде багато здобутків, які славитимуть не лише колектив вишу, а й усе Закарпаття далеко за межами нашої країни». Зі словами вітання він вручив грамоти-подяки найкращим працівникам закладу. Офіційну ж частину святкового засідання доповнила виступом чоловічої капела «Боян», художні номери вихованців альма-матер.

Щиро вітаємо викладачів та студентів альма-матер, усіх її працівників із 66-им днем народження. Хочеться побажати нових вершин та здобутків, щоб гідно зустріти 67-у річницю народження!

Мирослава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

У ПІДРОЗДІЛАХ

Математичній родині – 45 років!

Історія математиків УжНУ почалася 1945 року. Спочатку було тільки математичне відділення фізико-математичного факультету, далі збільшилася кількість кафедр, де працювали математики зі Львова та й власне випускники підрозділу, відкрили аспірантуру. І ось уже в 1966р. математичний факультет став незалежним підрозділом.

Щороку він долав сходинку за сходинкою до успіху. У 1967 році відкрито кафедру теоретичної механіки та диференціальних рівнянь, 1968 року — теоретичної кібернетики і математичної логіки. Далі окремі відділення перейменовували та видозмінювали. Сьогодні математичний факультет об'єднує 5 кафедр — алгебри, диференціальних рівнянь і математичної фізики, кібернетики і прикладної математики, теорії ймовірностей і математичного аналізу, системного аналізу та теорії оптимізації. Тут працює понад 60 викладачів, із них — 13 докторів наук та 30 кандидатів. Математичному є чим пишатися. Він випустив більше п'яти тисяч фахівців, а статистика наукових досягнень не може не радувати: кожен 75-й випускник став кандидатом наук, кожен 350-й — доктором. Нині факультет видає фаховий журнал — науковий вісник. Як зазначає завідувач кафедри диференціальних рівнянь і математичної фізики Василь Маринець, «це допомагає молодим математикам, адже вони можуть публікувати свої праці, що вкрай необхідно для захисту наукових дисертацій. До того ж

з'являється можливість поділитися своїм досвідом з іншими колегами».

Майже 100% викладацького складу факультету — його випускники. Тому й не дивно, що в стінах підрозділу панує дружня, можна сказати, родинна атмосфера. Свій ювілей відзначали теж усією «сім'єю». Спочатку на зустріч із ветеранами математики (найстаршими викладачами) зібрали увесь студентський склад факультету. «Для того, аби всі змогли зрозуміти історію рідного підрозділу, адже вони — невід'ємна його частина», — зазначає декан математиків, кандидат технічних наук, доцент Микола Маляр.

Продовжили святкування річниці в колі тих людей, котрі працювали в підрозділі протягом його існування. Усіх присутніх вітав начальник управління освіти Закарпатської облдержадміністрації, випускник математичного факультету Михайло Мотильчак, проректор УжНУ Олександр Сливка та Ольга Гвоздяк. Оповідачі відзначили найважливіші події на факультеті, а потім нагородили почесними грамотами тих викладачів, котрі зробили найбільший внесок у наукове життя підрозділу. Долучився і професор Василь Маринець, один із найстарших викладачів факультету. «Я не дуже хотів виступати, але мушу виконати прохання... Прохання наших колег із Києва: Григорія Козаченка, Олександра Волошина та Володимира Шила, а також професора із Мішкольця (Угорщина — прим. авт.) Миколи Ронто. Вони приїхали на святкування не змогли, але дуже хотіли привітати всіх присутніх зі святом!»

Із промовою виступив і сам декан. Як і більшість працівників матфаку, М.Маляр

Декан факультету, доцент Микола МАЛЯР і проректор УжНУ, професор Олександр СЛИВКА нагороджують кращих математиків

спочатку вчився тут, а потім став викладачем. «Я дві третини життя провів на факультеті. Чесно кажучи, не міг подумати, що стану деканом, але дуже щасливий, що доля дала таку можливість. Уже 35 років я разом із математичним і не збираюся його зраджувати! Без нього не уявляю свого життя. Адже це мій факультет, це наш факультет, наш другий дім».

Ми теж вітаємо підрозділ зі святом! Хай у математичній родині завжди панує мир та злагода.

Марічка ЧЕРНИЧКО,

студентка відділення журналістики.

Із робочих буднів факультету: на «деканській» нараді асистент кафедри кібернетики і прикладної математики Юрій МЛАВЕЦЬ, доцент кафедри алгебри Олександр КИРИЛЮК, декан, доцент Микола МАЛЯР і заступник декана Анатолій ШТИМАК.

«Ми любимо матфак»

Під час святкування студенти прикрасили все різнокольоровими кульками, плакатами й великими надписами: «Ми любимо матфак». З інших ознак свята запам'ятався ряд заходів, присвячених ювілейній даті. Зокрема зустріч студентів із ветеранами факультету, на яку запросили й одного з перших математиків, що тут навчалися, — Степана Поляка. «Зустріч виявилася справді цікавою. Ми із захопленням слухали людей, які були тут першопроходцями. Я дізналася чимало нового й удячна організаторам за такий приємний сюрприз», — поділилася враженнями студентка IV курсу Тетяна Порецька.

Математики провели й засідання Вченої ради, на яку запросили всіх викладачів факультету (у тому числі й колишніх). «Ми мали на меті зібрати всіх людей, котрі присвятили життя нашому підрозділу. Щоб показати, що в університеті про них пам'ятають», — зазначив заступник декана з виховної роботи Анатолій Штимак.

Загалом святкування вдалося на «відмінно». Математики знову поринули в роботу. А ми, студенти-журналісти, бажаємо їм успіхів і точних розрахунків!

Олександра ТУРАНОВА,

Крістіна ГУДАК,

студентки відділення журналістики.

Фото Марічки ЧЕРНИЧКО

Першокурсники-заочники: «Ми теж любимо матфак!»

ПОСТАТІ

В'ячеслав КОРСАК: «Пробуйте зав'язувати вузли!»

У вересні всі хірурги відзначили своє професійне свято. Судинна хірургія — одна з «найтонших», а тому й найскладніших. На щастя, в Ужгороді працюють справжні фахівці, які щорічно роблять понад 200 операцій, рятуючи десятки життів. Одним із таких лікарів є В'ячеслав Васильович Корсак, професор кафедри хірургічних хвороб, куратор відділення судинної хірургії Закарпатської обласної лікарні. Він розповів нам про свій професійний та життєвий шлях, поділився порадами для студентів а також привітав усіх колег зі спільним святом.

— Отже, В'ячеславе Васильовичу, що стало стимулом до того, аби обрати одну з найскладніших професій — лікарняну?

— Мені здається, уже з дитинства відчував, що лікувати людей. Хтось думав стати космонавтом, президентом... Я ж подібного не пригадую! (сміється). До того ж у нас медико-педагогічна родина: мати — учитель, батько — лікар. Вибір був простий: між цими професіями, тому і я, і мій брат пішли стопами батьків (Валерій Васильович теж викладає в УжНУ — на медичному факультеті, на кафедрі післядипломної освіти). Ми обрали найпрестижні професії в медицині: акушера-гінеколога й хірурга. Брат обрав відповідно першу зі спеціальностей, я — другу.

— Освіту здобували в Ужгородському університеті?

— Так, фах лікаря здобував у нас. Найбільше любив хірургію. Навчання закінчив з відзнакою. Інтернатуру проходив у Мукачеві, там, власне, працював хірургом. Було непогано, лікарня й досі функціонує на високому рівні. Був також у Виноградіві. Звичайно, як і всі молоді, спрагли до науки люди, хотів розвивати не тільки практичні навички, але й навчатися далі. Тому вирішив вступити до аспірантури. Подавав документи в різні інститути хірургії, зокрема в Київ, Москву. Пощастило: тоді були місця в Росії. Так, 1980 року потрапив в Інститут серцево-судинної хірургії ім. академіка О.М.Бакулева Академії медичних наук СРСР. Там була клінічна ординатура (2 роки), а потім — цільова аспірантура. Директором Інституту тоді працював академік Володимир Іванович Бураковський — один із найкращих хірургів кодишнього Союзу, що отримав золотий скальпель Асоціації американських хірургів. У Москві я почав займатися судинною хірургією, у 1985 — 1986 роках написав дисертацію (про підвищен-

ний тиск, що виникає внаслідок вроджених і набутих вад нирок). Звичайно, працювати було з чим, адже в Москві — величезна база матеріалу. Ми проводили й експерименти, без чого хороший хірург також не зможе обійтися. Після повернення до Ужгорода півтора року працював на кафедрі патологічної анатомії — теж важливий етап у моїй хірургічній практиці. У патанатомії матеріал для роботи доволі специфічний. Але ж тільки після смерті людини можна докорінно вивчити тіло, зрозуміти причину смерті, передбачити труднощі в роботі.

— Окрім власне навчання, чим захоплювалися в студентські роки?

— Я займався художньою самодіяльністю. Був в агітбригаді, виступали на різних конкурсах. Брав участь в естрадному ансамблі «Медікус-5». Часто виїжджали за кордон. Двічі — до Прибалтики у Ригу, а також — до Росії (Санкт-Петербург, Москва) як переможці соцзмагань, в Угорщину (Дебреценський університет). Ми були активістами, любили співати народні пісні. Нас завжди добре зустрічали. Крім цього, ставали учасниками будзгонів. 1975 року був у Тюменській області, транспортним (!) літаком долетіли до селища Нижневартовськ (майже 650 км від обласного центру). Працювали на газопереробних заводах — вели будівельні роботи для відновлення територій. Там жили більше двох місяців. Звичайно, враження від подорожей — незабутні. У Західній Сибір, куди зазвичай відправляють на заслання, нас проводжали, можна сказати, з оркестром (сміється). Величезна територія, тайга, кілька бідних сіл, тюремні зони... Пам'ятаю, як вели ув'язнених на роботу. Коли побачив той далекий світ, Європа виглядала абсолютною контрастно.

— А коли вперше взяли до рук скальпель?

— Десь із третього курсу ми вже працювали: практикувалися на тваринах. Звичайно, оперувати людей протягом

перших років навчання було не дозволено. Тому з третього по шостий курс працював мед братом у хірургічному відділенні обласної лікарні, часто брали мене на асистенції. А самостійні операції проводилися на 6-му курсі. Перша серйозна робота — апендиктомія (видалення апендиксу). Якщо тобі доручають подібну справу, це означає: маєш довіру. У Мукачеві з покійним професором медичного факультету Василем Рішком, який був моїм однокурсником, працювали майже на однаковому рівні, зробивши кожен понад сотню операцій (якщо більшість студентів тільки асистували лікарям).

— В'ячеславе Васильовичу, як Ви вважаєте, що змінилися в медицині з часу перших Ваших робіт?

— Класичні операції залишилися незмінними, вони вимагають хірургічної техніки, майстерності рук. Але зараз у медицину увійшло багато техніки, внаслідок чого виникли нові професії. Наприклад, і в нас на кафедрі є спеціальні курси з інструментальної хірургії. Молоді лікарі-аспіранти володіють новими техніками, на високому рівні виконують ультразвукові дослідження (що є рідкістю в Україні). Коли хірург одночасно виступає і діагностом, це вже зовсім інший рівень роботи. Мусимо зауважити, що цього не вистачає нашій медицині. Крім того, потрібна систематично оновлювати апаратуру. На жаль, із вищезазначеними двома критеріями якісної медицини виникають труднощі.

Закінчення на стор.7

ПОСТАТІ

Закінчення. Початок на стор. 6

— Зокрема в цьому й полягають недоліки наших клінік?

— На жаль, так. Зазвичай у медичних закладах за кордоном кожен лікар, незалежно від спеціальності, уміє сам робити всі дослідження. Тільки так можна отримати найкращий результат. У нас спеціалісти працюють у вузьких рамках, це заважає роботі. Не обов'язково бути «майстром на всі органи», але на своїй ділянці лікар має знати все від «а» до «я». Тоді пацієнт не ходитиме до різних медичних працівників, а пройде комплексну діагностику в однієї людини. Зрештою, це полегшить роботу й самого лікаря, адже він бачитиме організм пацієнта на власні очі, а не через діагнози інших. Приміром, хірург вищої категорії повинен уміти зробити операцію і на черевній порожнині, і на серці, і на судинах. На жаль, такого немає. Тому наш хірург трохи гірший, ніж його закордонний колега. Але будьмо оптимістичними: рівень освіти досить високий. Просто потрібно ширше знати свою ділянку, займатися самоосвітою. Звісно, все упирається і в техніку. Раджу також активно вивчати мови, аби мати можливість пройти практику в іноземних медичних закладах. Тоді лікар стане в кілька разів професійнішим. На щастя, у нашій лікарні, є такі спеціалісти, хоч їх і не багато. Зокрема серед них і Василь Іванович Русин — хірург, якого б радо вітали у кращих клініках Європи. Адже він — професіонал широкого профілю, займався і загальною хірургією, і судинною. Не боїться при операції на багатьох органах поранити судину, оскільки легко може впоратися з цим. Таких лікарів справді мало.

— А що Ви можете розповісти про діяльність відділення судинної хірургії?

— Коли я прийшов працювати в Ужгород, відділення як такого ще не було. Нас періодично «кидали» із лікарні в лікарню. Тільки в 1995 році ми нарешті змогли виокремитися. Тоді, звичайно, і якість роботи покращилася, і кількість операцій зросла. Я працював завідувачем новоствореного відділення протягом 11 років. Зараз я вже став професором кафедри хірургічних хвороб і куратором відділення судинної хірургії. У 1990-х, коли все починалося, нас було тільки троє: я та два ординатори. Тепер у відділенні є дев'ять людей, серед них — і лікарі, і асистенти. Якщо підраховувати, то в рік ми робимо близько 200 артеріальних операцій. Це вже серйозний доробок. А порівняно із районними лікарнями — узагалі величезний. Адже там хірурги часто виконують до десяти в рік. Через це втрачається рівень майстерності. Тому й не дивно, що подібні лікарні закривають — люди надають перевагу обласним клінікам. Тут вони можуть пройти серйозну діагностику та отримати ефективне лікування в одному закладі.

Узагалі судинна хірургія — одна з найскладніших медичних галузей. Ми працюємо в абсолютно стерильних умовах, нам потрібні спеціальні операційні, особливе обладнання. Операції зазвичай потребують тривалого часу. Скажімо, на стегново-підколінному гомілко-

вому сегменті (на дрібних судинах) та на аортах вони тривають до 7 — 8 годин. Також ми проводимо операції на сонних артеріях. Поки лише близько десяти в рік. А потрібно сто! Усе через страх хворих. Усупереч нашим рекомендаціям, вони не погоджуються на операції, не хочуть прохотити додаткову діагностику (зокрема ультразвукове дослідження). Як наслідок — інсульт, параліч (до 300 інвалідів щорічно!). А цього можна б уникнути... Проте загалом операцій багато, і це чудово для кожного лікаря.

— Незважаючи на велику кількість роботи в лікарні, Ви знайшли час і для викладання. Як так сталося?

— Мама дуже хотіла, аби ми з братом стали вчителями. До того ж у мене і теща, і дружина — педагоги. Так ось, після аспірантури потрібно було продовжувати наукову діяльність. Вибір лежав у площині роботи в науково-дослідному інституті та викладання. Я зупинився на останньому, почав працювати в Ужгороді, хоча існувала можливість залишитися в Москві. Хотілося додому, тут я і став більш самостійним спеціалістом.

Що ж до викладання, то намагаюся давати студентам більше практичних порад, показувати хворих. Безперечно, новий Болонський процес має позитивні наслідки. Приміром, відвідування — майже стовідсоткове. Але водночас більшість викладачів вважають, що студенти надто легко «проскакують» крізь навчання. Вони використовують безліч підручних засобів, аби вдало пройти модульний контроль. Мобільні телефони, наперед підготовлені відповіді... Одного разу ціла група жажливо написала тести. Я дуже здивувався, але потім таки знайшов причину. Виявляється, мої студенти з минулого семестру передали відповіді на завдання своїм колегам. Я змінив тести, тільки студенти ж про це не знали. Потім, звичайно, переписували... Але лікарем не станеш, добре написавши модульну роботу. Потрібна робота з людьми, практика. На мою думку, 10 студентів у групах — абсолютно неприйнятно для медичного факультету. Інколи групі не вистачає не тільки часу, але й місця для нормальної роботи.

— Що б порадили нинішнім студентам-медикам?

— Безперечно, аби стати хорошим спеціалістом, потрібно самому практикуватися на кожному занятті та вдома. Тренуйте руки, пробуйте зав'язувати вузли (актуально для майбутніх хірургів). А ще я завжди кажу студентам: радійте, поки пацієнти дозволяють, аби з ними працювали. А може настати момент, коли люди відмовляться (уже є такі випадки). Це значно ускладнить процес навчання. Тим більше, на шостому курсі практично всі пари відбуваються в лікарні, де студенти постійно спілкують з хворими. Наприклад, за кордоном такого вже немає: на іспит запрошують акторів, які імітують певні хвороби. Але ж невідомо, чи зможе Україна оплатити нам подібні вистави. Тому поки ще є можливість працювати з людьми, користуйтеся нею повною мірою! Учїться викликати довіру у хворого, показуйте себе молодими спеціалістами, а не просто студентами. Уже за тижень роботи в лікарні ми бачимо, хто вміє

працювати з людьми, а хто — ні. Слава Богу, для студентів-медиків є інтернатура. Адже інакше вони б узагалі не змогли стати лікарями. У свою чергу досвідчені спеціалісти мають ділитися своїми навичками. Адже ми несемо своєрідну відповідальність за інтернів — наступне покоління медицини.

— Щодо наступного покоління. Знаю, що у Вас є два сини. Розкажіть трохи про них.

— Я можу бути гордий за своїх синів. Старший, Юрій, — теж медик, терапевт, доцент. Ми разом їздили на діабетологічний конгрес у Словаччину, де він виступав зі своєю роботою. Сюрпризом для мене стало його відмінне знання іноземної мови, адже вся доповідь була написана англійською. Крім медицини, син (працює доцентом кафедри терапії — прим. авт.), займається літературою — пише книги. Остання — на 600 (!) сторінок. Біологічний факультет закінчив молодший син — В'ячеслав. Він завжди був артистичним хлопцем, а нещодавно брав участь в конкурсі «Україна має талант», дійшов до фіналу. Зараз, можна сказати, у пошуках себе.

— Зрозуміло, що і з сучасною літературою, і з музикою Ви ознайомлені. А як щодо класики? І взагалі: чим ще займаєтеся на дозвіллі?

— Ну, вільного часу не так багато! Щодо музики: люблю послухати і класику, і нинішні пісні. Тепер маю записи сина (8 композицій), завжди приємно ввімкнути! Із книг перечитую потрохи російських класиків: Гоголя, Достоевського. Щодо іншого, то іноді поганого звичкою стає телевізор. Особливо політика в прямому ефірі. Не знаю чому, але це «затягує» мене. Буває, потім жалкую, що витратив час... Ще дуже люблю дивитися футбол. Раніше грав, але тепер не маю часу і команди (колись тренувався з викладачами медичного факультету). Планую знову зайнятися якимось спортом, наприклад, плаванням, аби тримати себе у формі. Ще на дозвіллі люблю доглядати за виноградом, потім із сином робимо вино. Юра мене завжди критикує, радить нові методи. А ще він любить готувати, пекти... Тому на свята у нас завжди домашні солодощі!

— До речі, про свята. У вересні неофіційно відзначають День хірурга. Що б Ви в такий день бажали нинішнім колегам та майбутнім лікарям?

— Головне — оптимізму, віри в себе. Із цього все починається. Аби стати хорошим спеціалістом, потрібно багато навчатися, зокрема й за межами області, а ще краще — за кордоном. А після того повертатися додому професійнішим, досвідченішим. І тоді кар'єрний ріст буде забезпечений. Залишайтеся спокійними в будь-якій ситуації, будьте інтелігентними. У боротьбі за хворих не забувайте про моральні принципи, інколи будьте скромними. Кожен лікар має виступати в першу чергу і психологом. Будьте добрим до людей, уважними. Інколи хворому потрібна просто дружня розмова, порада. Тоді він довіриться Вам і прийде на лікування.

Марічка ЧЕРНИЧКО,

студентка відділення журналістики.

□ ПОСТАТІ УЖНУ

Пам'яті та вдячності гідний

До 110-річчя Хоми РУДЕНКА

5 жовтня 2011 року виповнюється 110 років із дня народження професора, доктора біологічних наук, першого завідувача кафедри ботаніки Ужгородського університету Хоми Юхимовича Руденка. Доля відвела йому короткий строк — він помер на 61-му році життя. Проте прожиті науковцем роки були наповнені яскравими, неповторними, життєважливими подіями. У цих роках відбулися особливі непростого історичного відрізка часу першої половини ХХ сторіччя, помножені на специфіку характеру неординарної особистості.

Народився Хома Юхимович у селі Будище Вільшанського району Київської області в дуже бідній селянській родині. Уже навчаючись у початковій школі рідного села, маленький Хома звернув на себе увагу вчителів гострим природженим розумом. Дякуючи їх клопотанню здібний хлопець після початкової продовжив навчання в земській школі. Це була школа з високим рівнем освіти, у ній викладали такі іноземні мови, як німецька й класична латина.

Вир революційних подій 1917 року захопив Хома-юнака. У рідному селі він створив хату-читальню, організував і був членом першого сільського товариства зі спільного обробітку землі, працював головою комітету відносно. Перед розумним, освіченим хлопцем відкривалась неабияка перспектива громадського діяча. Однак такий шлях, політична кар'єра ніколи не вабили Хома Юхимовича. Досить сказати, що до ВКП(б) він вступив, перебуваючи вже в лавах Червоної Армії в найважчий період Великої Вітчизняної війни — у 1943 році — не заради кар'єри.

1918 року Хома їде до Києва й складає іспити за середню освіту екстерном. Жага до знань, до підвищення рівня освіти — ось що приваблює юнака. У 1920 році за відрядженням Корсунського окружного Комітету незможних селян Хома їде вчитися на біологічний відділ факультету профосвіти Київського інституту народної освіти, який закінчив у 1925 році. По закінченню закладу працював викладачем природознавчих дисциплін у профшколі, яка знаходилась у Боярці, що в околиці Києва. Перебування в ньому протягом семи років зіграло величезну роль у формуванні свідомості, виборі подальшого життєвого шляху хлопця. Треба сказати, що нинішня столиця України в 20 — 30 роках ХХ сторіччя була одним із головних освітніх та наукових центрів не тільки України, але й Радянського Союзу. У вишах і наукових закладах Києва плідно трудилася високоосвічена наукова еліта ще колишньої Російської імперії. На біофаці Київського

університету в ті роки працювали академіки А.В.Фомін і Н.Г.Холодний, професори С.Г.Навашин, В.М.Цінгер, В.В.Фінн, які поряд із класичною, традиційною біологією як надійною і необхідною основою, сміливо відкривали перспективу розвитку новітніх галузей біології: ембріології, цитології, генетики. Доречно тут нагадати, що саме в Києві 1898 року відбулася знаменна подія в біології: на 10-му з'їзді природознавців професор Київського університету С.Г.Навашин зробив доповідь про відкриття ним явища подвійного запліднення в рослин, що було й залишається до нині вагомим, славетним подією в науці. У ті часи це відкриття набуло великого розголосу й сприяло притоку до лав цито-ембріологів талановитої молоді. Так, наприклад, флорист В.В.Фінн захопився ембріологією й не розлучався з нею все життя. Після від'їзду С.Г.Навашина в Ленінград він очолив відділ ембріології в Науково-дослідному інституті біології КДУ, а після організації Інституту ботаніки АН УРСР завідував тим же відділом цього закладу.

Перебуваючи в цій атмосфері та під впливом інтелектуальної аури Києва, Хома Юхимович не міг не захопитися ембріологією. Такі спрямування не пройшли повз уваги професора В.В.Фінна, який у 1927 році запросив Х.Ю.Руденка в аспірантуру при кафедрі ботаніки КДУ. Дисертаційну роботу на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук здібний дослідник присвятив вивченню чоловічого гаметофіту в ранникових. Успішний захист дисертації відбувся 1931 року.

Закінчивши аспірантуру, Х.Ю.Руденко працював на педагогічній роботі у вишах Києва: 1930 р. асистентом, а з 1931 по 1935 рр., отримавши звання доцента, — доцентом кафедри ботаніки Зоотехнічного інституту; із 1938 рік займав посаду завідувача кафедри ботаніки Глухівського

сільськогосподарського інституту — одного з найстаріших і відомих закладів природничого напрямку України. Саме тут проявився неабиякий організаторський талант молодого вченого. Тому не дивно, що вже 1938 року Хома Юхимовича переводять на посаду заступника директора з наукової роботи Ботанічного саду КДУ, де працював до початку Вітчизняної війни у 1941 році.

Війну Х.Ю.Руденко, який на той час уже мав родину — дружину і двох синів — відпрацював, як-то кажуть, від дзвінка до дзвінка. Уже в липні 1941 року вступає до лав Червоної Армії як командир запасу й крокує дорогами війни в складі ряду фронтів до самої Німеччини, де зустрів Перемогу. Про ті роки Х.Ю.Руденко згадував скуппо; мабуть, це були не найприємніші спогади, адже на війні — як на війні. Про гідну участь бійця свідчать його нагороди, які, будучи глибоко цивільною людиною, ніколи не виставляв напоказ. Мова про медалі «За участие в боях под Сталинградом», «За оборону Сталинграда» і «За участие в Отечественной войне 1941 — 1945 гг.»

Після демобілізації в 1945 році Хома Юхимович був направлений у Закарпатську область до щойно відкритого Ужгородського державного університету на посаду завідувача кафедрою ботаніки. На жаль, ми вже ніколи не дізнаємось, чи не було це призначення викликано переслідуванням у СРСР цитологів, ембріологів, генетиків. Адже в 1941 р. науковий керівник Х.Ю.Руденка, заслужений діяч науки, професор В.В.Фінн, корінний киянин, який пропрацював у КДУ 40 років, був переведений у Житомирський сільськогосподарський інститут. У цьому ж, 1941-му, році під час експедиції в Карпатах був заарештований і загинув у в'язниці вчений зі славним ім'ям генетик М.І.Вавилов. Апогеєм переслідування стала сумнозвісна ганебна сесія ВАСГНІЛ у 1948 році, коли всіх видатних учених цито-генетичного напрямку і їх послідовників дискваліфікували й репресували: звільнили з роботи, розкидали теренами Радянського Союзу або заарештували. У результаті на багато років у СРСР була призупинена ця прогресивна, потрібна людству галузь біології.

По приїзді до Ужгорода Хома Юхимович із властивою йому енергією взявся за роботу. На плечі науковця лягла титанічна робота по створенню на голому місці університетської кафедри. Перш за все потрібно було забезпечити матеріально-технічну базу: прилади, підручники, посібники, знаряддя для лабораторних робіт, гербарій, унаочнення тощо. Не менш важливе завдання — підбір і організація роботи викладацького й допоміжного персоналу. Усе це можна було робити лише після визначення навчально-наукового напрямку розвитку кафедри. Справитись із непростим завданням допоміг досвід роботи у вишах Києва й особливо тісний контакт із КДУ.

Закінчення на стор. 9

ПОСТАТІ УЖНУ

Закінчення. Початок на стор. 9

Так, Хома Юхимович задумав і заступив кафедру, яка втілювала принципи, особливості й характер класичних ботанічних кафедр провідних вишів столиці. Дякуючи Х.Ю.Руденку, кафедра швидко стала на ноги й за короткий час стала відомою своїми якісними випускниками.

Формування педагогічного колективу — одне з надзавдань Хоми Юхимовича. Спочатку він бере на себе читання всіх загальних і спецкурсів кафедри. Проте викладання теоретичних курсів — лише частина справи. Першоосновою існування кафедри ботаніки є вивчення, знання рослинного світу, флори навколишньої місцевості. Для Х.Ю.Руденка, цитоембріолога за фахом, як і для всієї радянської науки, флора щойно приєднаної до України Закарпатської області залишалася білою плямою. Розуміючи важливість проблеми, Хома Юхимович посилено шукає місцевих знавців флори. Йому поталанило: щасливою знахідкою для кафедри став учитель природознавства СШ Ужгорода, випускник Карлового університету Праги, ботанік С.С.Фодор. Спочатку Х.Ю.Руденко бере його у власноруч створений 1946 року ботанічний сад університету, потім асистентом на кафедрі, де той виріс у відомого в СРСР і за його межами професора, доктора біологічних наук.

Помітну допомогу у створенні кафедри надала О.П.Різниченко. Випускниця Харківського університету, флорист за фахом, Ольга Петрівна була безвідмовною, знаючою трудівницею, надзвичайно скромною й доброзичливою людиною. Вона супроводжувала Хома Юхимовича в усіх екскурсіях на природу, в експедиціях у гірські масиви Карпат. Невблаганна хвороба та смерть забрала від нас цю жінку ще молодістю, у розквіті сил.

Гордістю й ветераном кафедри став Емеріх Степанович Товт. Узятий на роботу Хома Юхимовичем на посаду препаратора, молодий учитель початкових класів працював на кафедрі протягом 54 років і став одним з найфаховіших флористів, знаннями якого користувались не лише студенти та співробітники кафедри ботаніки, але й члени інших кафедр біофаку.

Господинею кафедри тривалі роки була Поліна Василівна Меліхова, яка дбала про порядок у підрозділі, виявилася незамінною помічницею Х.Ю.Руденка в ембріологічних дослідженнях.

1948 року до складу кафедри зарахували Алевтину Тимофіївну Арсірій. Педагог із багаторічним стажем, чудовий знавець бур'янової флори, але в першу чергу людина рідкісного такту та інтелігентності, Алевтина Тимофіївна внесла в атмосферу кафедри дух доброзичливості, взаємоповаги й колеґіальності. Завдяки її кропіткій роботі в галузі герботології протягом майже двадцяти років спектр флористичних досліджень кафедри значно розширився.

Дякуючи організаторському таланту й умілому психологічному підходу, на кафедрі ботаніки під керівництвом Хоми Юхимовича не було випадкових людей. Його енергія, працездатність, вимогливість цементували маленький колектив, який єдиним цілим однодухів працював багато, віддано, цілеспрямовано. Неймовірно, але факт, що Хома Юхимович за 16 років не звільнив жодної особи. Узяті ним на роботу люди працювали до глибокої старості або навіть до смерті.

Між тим до клопоту створення й формування кафедри та ботанічного саду додаються нові: у лютому 1946 року Хома Юхимовича призначають деканом біологічного, пізніше (1954) — хіміко-біологічного факультету. Залишаючись незмінним завідувачем кафедри ботаніки, Х.Ю.Руденко обіймав посаду декана з дворічною перервою (1952 — 1954) протягом десяти років, до 1956 р. В цей період відбулось становлення й інших кафедр біофаку, у чому теж відчувалась мудра, керівна рука науковця. Ніщо не проходило повз пильного його ока як декана, якого вважали рішучим, суворим, часто безкомпромисним, але справедливим керманічем.

Уперше я побачила Хома Юхимовича, будучи студенткою I курсу. Наставник крокував довгим коридором 4-го поверху біофаку — невисокого зросту, худорлявий, лисуватий, у старомодних круглих окулярах чоловік. Він ішов, нахиливши голову й схрестивши за спиною руки, у глибокому роздумі. «Невже це Руденко — гроза факультету?!» — подумала я. Хіба може така тендітна людина бути суворого й невблаганною?! Але як я помилялася! Фізична невизраженість ховала під собою сталевий стрижень цілеспрямованої, відповідальної за свої дії, сильної духом особи. Без цього їй не під силу було б тримати в руках кафедру, ботанічний сад, формувати багатогранне життя факультету, а то й двох — біологічного й хімічного. А він тримав і — витримав! Високу урядову нагороду — орден Леніна — Хома Юхимович отримав цілком заслужено.

Протягом п'яти років навчання на біофаці я відчувала доброзичливе до себе ставлення Х.Ю.Руденка. Чим це було викликано? Можливо, він вбачав у моєї особи студентку, яку варто залучити до наукових досліджень з ембріології рослин, що, власне, і відбулося? Через два роки після закінчення університету, коли я вже працювала в школі, Хома Юхимович розшукав мене й запросив до аспірантури.

Виконуючи величезну за об'ємом адміністративну й педагогічну роботу, наставник ні на мить не забував про перервану віною наукову роботу. Із самого початку перебування в Ужгороді він займається придбанням приладів, реактивів, необхідних для ембріологічних досліджень, знайомить із мікроскопічною технікою лаборантів кафедри. Обравши тему дисертації, вперто ішов до її виконання. Вражає не лише й не так розмах наукової роботи, як мусніть дослідника, який у роки розгулу лисенківщини не припинив заборонені цитоембріологічні дослідження. 5 листопада 1954 року в Московському державному університеті ім. М.Ломоносова відбувся успішний захист дисертації на здобуття вченого ступеня доктора біологічних наук. Хома Юхимович завершив тему «Розвиток чоловічого гаметофіту покритонасінних», розпочату 1927 року спільно з професором В.В.Фінном, віддавши, таким чином, борг пошани Вчителю.

Захист докторської дисертації став стимулом і до задуманого Хома Юхимовичем плану заснування осередку цитоембріологічних досліджень рослин в УжДУ, що був би єдиним у Західній Україні. Справа в тім, що ця галузь ботаніки є рідкісною і існує лише в багатих цивілізованих країнах Західної Європи. В СРСР після послаблення тиску з боку лисенківщини розвивалась майже винятково в академічних закладах.

Організація лабораторії цитологічних досліджень вимагала значних зусиль: наявності досконалої мікроскопічної техніки, освічених фахівців, окремого приміщення. Справа вимагала часу. Між тим в останні роки життя погіршується підірване ще під час війни здоров'я Хоми Юхимовича. Залишаючи за собою керівництво кафедрою, він віддається улюбленій справі — науці. У ці роки працює над підготовкою до друку й видання в наукових журналах результатів своїх досліджень. Лише в 1961 році з друку вийшло сім, в 1962 — чотири, а після смерті — ще три наукові роботи професора.

За приблизним підрахунком науковий доробок професора Х.Ю.Руденка становить понад сорок публікацій. Більшість наукових статей присвячена результатам ембріологічних досліджень. Проте не менш інформативно цінними є статті флористичного змісту. Здійснені Хома Юхимовичем разом і колективом кафедри флористичні дослідження охоплюють такі куточки Карпат і є такими вагомими, що ми з повним правом можемо вбачати в його особі талановитого й плідного дослідника наших кір.

У теплий квітучий день червня 1962 року ми проводжали в останню путь Хома Юхимовича, який помер на 61-му році життя. Через 18 років пішла із життя його дружина — Ніна Іванівна. Немає в живих і двох його синів, які померли, не досягнувши навіть віку свого батька. Похований науковець в Ужгороді, на цвинтарі «Кальварія», поряд із дружиною.

Прошло півстоліття з часу смерті Х.Ю.Руденка. За цей тривалий час значно зросла кафедра ботаніки кількісно, змінилася якісно. Поряд із закладеними Хома Юхимовичем двома науковими напрямками — класичним флористичним і цитоембріологічним — на кафедрі з'явилися нові, що значно розширюють діапазон наукової діяльності підрозділу. Значна кількість його науковців сприяла появі Міжвідомчої науково-дослідної лабораторії охорони природних екосистем. Поряд із молодими на кафедрі ботаніки й до тепер працюють безпосередні учні Вчителя: студент першого випуску (1951 р.) В.І.Комендар і перша його аспірантка, студентка четвертого (1953 р.) випуску біофаку В.Ю.Мандрич.

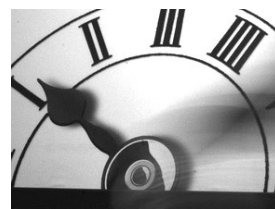
Омріяна Хома Юхимовичем цитологічна лабораторія, до якої він не дожив, усе ж була створена при кафедрі ботаніки. Невелика група нас, цитоембріологів, плідно працювала в СРСР упродовж 30 років. Вона отримала визнання у таких центрах цитоембріології, як Ленінград, Москва, Братислава, а також у Франції, Італії, Польщі, Голландії. Нас запрошували на всі всесоюзні й міжнародні наради, симпозиуми, конференції з цитоембріології рослин. Ми є співавторами монографічного п'яти томного академічного видання «Сравнительная эмбриология цветковых», що побачила світ у Ленінграді в 1985 — 1990 роках. Мені здається, що це найдостойніша пам'ятка від нас, його аспірантів, засновнику цитоембріології в Ужгородському університеті професору Х.Ю.Руденкові — мудрому й мужньому мрійнику, науковцеві та педагогу за фахом, покликаним, пристрасно. Хай пам'ять про нього буде світлою, а вдячність — щирою.

Магдалена ЧУБІРКО,

доцент кафедри ботаніки УЖНУ.

ПРОБЛЕМА ЧАСУ

Скасування літнього часу змусило більшість понервувати

Як повідомили у прес-службі обласної ради, у понеділок, 30 жовтня, депутати Закарпатської обласної ради зібралися на позачергову сесію. На порядок денний винесли прийняття звернення до Верховної Ради України щодо відміни Постанови Верховної Ради України від 20 вересня 2011 року «Про зміну порядку обчислення часу на території України».

Депутати висловили думку, що рішення про встановлення на території України часу другого часового поясу з додаванням однієї години негативно вплине на життєдіяльність кра-

ян. Це, передусім, може завдати шкоди здоров'ю людського організму, призвести до певних економічних втрат, спричинити звичайні життєві складнощі. Особливо вплив відчують жителі західних областей, де в зимовий період, у разі збереження нововстановленого порядку, світлий час доби наступатиме після 9-ї ранку.

Звернення до Верховної Ради з проханням відмінити постанову «Про зміну порядку обчислення часу на території України» підтримало 94 депутати обласної ради. Зазначене звернення готувалося за участі науковців лабораторії космічних досліджень та кафедри фізіології медичного факультету УжНУ. Також закарпатські депутати

звернулися до всіх обласних рад з проханням підтримати їх у вирішенні цього питання.

На переконання міністра з надзвичайних ситуацій Віктора Балоги, парламент ухвалив помилкове рішення, яке безпосередньо впливає на життя населення більшої частини України.

Щоб зняти питання із суспільного обговорення, цю помилку вирішили перенесенням нашого трудового графіку в природний цикл часу. Тобто ми на годину пізніше змістимо устрій життя. Ще філософ Конфуцій казав, що не є те помилкою, що не виправляється. Однак усім добряче полоскотали нерви.

Ярміла ГАРМАСІЙ,

студентка відділення журналістики.

Зимовому часу – бути!

Людина не завжди критично оцінює свою поведінку. Наприклад, чому саме в певний час вона хоче на прогулянку або відчуває спрагу? Що це: звичка, випадковість чи потреба організму?

Учені переконливо довели, що в біоритмі кожного індивідуума нема нічого випадкового. Людський організм, як і організм будь-якої іншої живої істоти, підпорядкований певному внутрішньому розпорядку. А коли цей розпорядок змінюється, людина стає дратівливою,

збивається звичний ритм її біологічного годинника. Останнім часом стало гострим питання про переведення стрілок годинників на зимовий час. В УжНУ було створено цілу робочу групу з цього питання. Озвучити її висновки доручили завідувачу лабораторії космічних досліджень В.Спішеву, який підкреслив, що негативні наслідки непереводу стрілок годинників більшість населення почне відчувати вже в листопаді. Завкафедрою фізіології В.Фекета констатував, що частина Закарпаття живе в першому часовому поясі, основна частина України — у другому, і невелика частина

Сходу — у третьому. Більшість території держави отримала «зсунутий» на годину часовий пояс. Тому є ймовірність, що фізіологічна динаміка людей порушиться, що негативно вплине на стан здоров'я населення. Прислухавшись до чисельних скарг громадян, Верховна Рада все ж прийняла закон про перехід на зимовий час, проте це буде останній рік, коли годинники переводимуться. Отже, 30 жовтня, у неділю, усі «переходимо на годину назад» і радіймо відновленню свого біологічного годинника.

Марія ЧАВАРГА,

студентка відділення журналістики.

ШУКАЮ ЗДОРОВ'Я

Гастритом по студентському шлунку

Як правило, студенти доволі бідні та завжди кудись поспішають, тому в них навіть немає часу для нормального харчування.

Ось і виходить, що зранку бутерброд, в обід щось на зразок чіпсів, сухариків, мівіни швидкого приготування, піци та пиріжків, які смажать у перепаленій олії, а на десерт ще й кондитерський виріб, який на полицях буфетів не завжди першої свіжості. Правильно та корисно можна поїсти лише за вечерею, коли тарілка супу (особливо добре, коли мамино-го чи бабусино-го) надасть багато вітамінів та корисної енергії. Але для студентів, які проживають у гуртожитку швидше за все «корисна вечеря» — це або смажена картопля або пельмені з магазинів. Звісно, після такого режиму харчування не забаряться проблеми зі шлунком.

Лікар-гастроентеролог Е.Туряниця говорить: «Кожен третій мій пацієнт — це підліток. Причиною цього є харчування школярів та студентів у фаст-фудах». Ельвіра Данилівна каже, що набагато корисніше для нашого організму було б перекусити в їдальні за чашечкою чаю з печивом чи булочкою. Для уникнення гастриту та різних розладів шлунку потрібно виключити з раціону вживання шкідливої їжі.

Студентам потрібно збагнути, на що ми витрачаємо свої гроші щодня. За даними опитувань, 85% юнаків і дівчат вишів

витрачають близько 20 грн. на їжу швидкого приготування, яка, як зазначалося, шкідлива для нашого організму. Тож задумаймося, чи варто справді за свої гроші псувати своє здоров'я?

Тетяна ЛАДЖУН,

студентка відділення журналістики.

ДУМКИ ВГОЛОС

Надокучливі борги

Багато речей я не люблю. Та найбільш, мабуть, дратують борги. І начебто живеш, як і раніше, та з голови не виходить думка — «я маю повернути гроші!» Матеріальні борги найнадокучливіші, — вважає більшість. Проте студенти сперечатимуться. Набагато неприємнішими є борги в навчанні.

Сесія складена, залікові книжки заповнені, канікули почались... Ідеальне завершення навчального семестру. Для багатьох, але не для всіх. Кожної сесії ми стикаємося з цим явищем. Перескладання. Навіть звучить якось насторожуюче: усі канікули просидіти вдома за книгами та конспектами, постійно думати та, як-не-як, боятися. А якщо не складу? А якщо складу, проте не на очікувану оцінку? А якщо щось зайве скажу? А якщо?.. Подібних запи-

тань і думок із кожным днем стає дедалі більше.

Але є інший бік. Ми ж самі в цьому винні. Постійні прогули — «ой, а я проспала», зуби, котрі постійно «болять», і так далі...

Звичайно, ми знаходимо виправдання в тому, що ніби живемо сьогоднішнім днем. Але в період сесії також будуть «сьогоднішні» дні. І вкрай неприємно, що вони стануть довгими й затяжним. Упевнена, що кожному викладачеві хочеться запитати студента, та й нерідко вони це роблять: «А чим же ви думали протягом семестру? Та, будь ласка, не варто цього робити — ми не знаємо, що відповісти. Бо й собі з цього приводу не можемо дати чітку відповідь. Ну-у-у... так сталося, так вийшло.

А не вийшло б! Якби ми думали трошки більше головою, якби ми краще осмислювали результат нашого пасивного ставлення до навчання. І, напевно,

менше було б перескладань, коли б за них потрібно було платити. Із власної кишені або ж із гаманця мамусі чи татуся. А вони б розповіли нам, хто ми такі та яке місце займаємо в цьому житті. Ось може тоді б і задумалися над тією частиною нашого життя, котра починається о восьмій.

Для студентів-«державників» існує додатковий стимул висидіти пари — стипендія. А для контрактників? Здавалося б — немала, зовсім немала сума за навчання. Проте ми ж особисто не знаємо ціну цим грошам, ми їх не заробляємо. Так, інколи задумуємося над важкою працею наших батьків, але тільки іноді.

Думаю, нам необхідно усвідомити, що навчання в першу чергу потрібно саме нам. І все залежить тільки від нас. Самих. Доки цього не зрозуміємо, доти нічого не зміниться.

Еліна АНДРУСЬ,

студентка відділення журналістики.

ЦІЛКОМ ТАЄМНО

У тенетах шпаргалок

Студент без шпаргалки — не студент. Кожен із нас хоч би раз ними «грівив», складаючи іспити, заліки, модулі, навіть відповідаючи біля дошки (правда, трапляються студенти, які пишуть шпаргалки й для запам'ятовування, а не використання в недозволеній спосіб). Я дослідила, де і які види шпаргалок найчастіше користуються популярністю серед молоді.

«ЗВИЧАЙНА». Така шпаргалка представляє собою папірець, на якому дрібним текстом і тезисно написано відповідь на одне чи декілька запитань. Найзручніше списують із них ті, хто сідає всередині аудиторії. Шпаргалку кладуть за спину сусіда попереду. Вдається списати в 25 — 50 відсотках випадків, частково списати — у 50 — 75% випадків. найкраще місце для такої шпаргалки — внутрішня кишеня піджака.

«БОМБА». Це — листок із заздалегідь написаними правильними відповідями. Вимагає багато часу для підготовки, але є одним із найкращих методів. Проте щоб усе вийшло, треба сходити на іспит до іншої групи, дізнатися на яких аркушах проводиться випробування, написати правильні відповіді точно на таких же аркушах. У процесі іспиту необхідно відразу ж знайти правильну відповідь і витягнути її із загальної. Імовірність успіху 80 — 90%.

«КНИЖКОВА». Така шпаргалка є листками, вирваними, на жаль, із книги. Списати досить складно, але практично не витрачається час. Імовірність списування 25 — 50%, часткового списування

— 50 — 75%. Кращим місцем для такої шпаргалки є внутрішня кишеня піджака.

«ПЛЕСРНА». Мова про запис із правильними відповідями на запитання. Просто потрібно вмикнути в потрібний момент плеєр. Незручність у тому, що треба довго шукати потрібне питання й у тому, що людина з навушниками на іспиті виглядає дивно, навіть підозріло. Щоб списати з такої шпаргалки, студенти вибирають позицію ближче до кінця аудиторії й поряд із вікном. На останню парту зазвичай не сідають. Імовірність списування — 25 — 30%, часткового списування — 50 — 60 відсотків.

«КАЛЬКУЛЯТОРНА». Ідеться про записну книжку з уведеними відповідями на запитання. Списати з такої шпаргалки, особливо з тих предметів, де по-

трібний калькулятор, вдається в 95% випадків, причому у викладача, як правило, не виникає підозр.

«ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА». Зазвичай на контрольних можна користуватися додатковою літературою — планами рахунків, договорами, кодексами, довідниками, словниками тощо. Якщо таких видань на столі якомога більше, то не складе труднощів де-небудь між двома енциклопедіями заховати маленький листочок.

«ЖУРНАЛЬНА». На край столу студенти кладуть великий глянцеви́й яскравий журнал, щоденник, або записну книжку — краще велику. Попередньо слід подбати про те, щоб шпаргалки були роздруковані у вигляді вузької горизонтальної смужки з колонками, а зліва надруковано назву теми, визначення та інші потрібні речі. Шпаргалки вибирають так, щоб було видно назви. Після ознайомлення з темою контрольної або білетом акуратно витягують потрібну — потім демонстративно ховають журнал, типу «він мені заважає». Це полегшує пошук потрібної шпаргалки з їх великої кількості.

Хто зі студентів уже потирає руки, щоб скористатися мистецтвом шпаргалок, пам'ятайте: викладачі все бачать, розуміють, що відбувається, адже теж були студентами й писали підказки. І якщо у вас їх не відібрали в процесі списування, це не означає, що наставники не помітили. У підсумку це може, наприклад, обернутися ж додатковими запитаннями на лазіку чи спиту. Тому пам'ятайте: нахабність, звичайно, друге щастя, але нахабніти треба в міру.

Кристина БАЛІНТ,

студентка відділення журналістики.

ПОДАРУНКИ

Наукова бібліотека УжНУ поповнилася цінними виданнями

Ще одним заходом, присвяченим 66-й річниці нашого університету, стала зустріч московських гостей зі студентами та викладачами філологічного факультету.

18 жовтня до Наукової бібліотеки УжНУ завітали працівники будинку-музею «Дом русского зарубежья им. А.И.Солженицына», а також представники посольства Росії в Україні і російського консульства у Львові. Це — Ірина Царьова, заступник керівника представництва «Росспівпраці» в Україні; Ірина Лопухіна — керівник відділу з розвитку та зв'язків із громадськістю «Дому»; Віктор Леонідов кандидат історичних наук, співробітник будинку-музею. Завдяки їм фонд нашої бібліотеки поповнили понад 300 цінних книг російської літератури, а також чимало унікальних словників, дисків і касет із вивчення російської мови та літератури. Відкривав захід проректор Ужгородського національного університету Ігор Петрович Студеняк, який подякував за подарунки й розповів про рідний виш.

На зустрічі гості поінформували про діяльність «Дому»: засновано його було 1994 року. З того часу проста бібліотека стала справжнім науково-просвітницьким центром. Станом на сьогодні будинок-музей може похвалитися власним видавництвом «Русский путь» та щорічним кінофести-

Гості не тільки вручали подарунки, але й отримували їх

валем «Русское зарубежье». Його відвідування безкоштовне, тому 2 кінозали зазвичай заповнені охочими переглянути цікаві новинки.

Також гості порадували молодь фільмом про «Дом» та піснями під гітару. Студенти відділень журналістики та росій-

ської мови і літератури у відповідь віддячили поезією та прозою відомих російських письменників, книжковими подарунками, які нагадуватимуть москвичам про наше старовинне місто.

Ірина ЛЕВІНА,
студентка відділення журналістики.

ПЕГАСОВЕ ПЕРО

Інколи хочеться дихати тишею...

Інколи хочеться дихати тишею,
Просто вдивлятися в ніжність стіни,
Плавати в світлі лампи на вішалці,
Слухати пісню секунди-стріли.

Інколи бачити щось неймовірне
В звичній картині білої стелі.
Інколи тепло стає, не надмірно —
Ніби у заході сонця пастельнім.

Щось надзвичайне і неможливе!
Те, що ніколи ніхто не прийме,
Те, що суспільство не зрозуміє,
Але й водночас — не відбере.

Спокою хочеться чути вогонь,
Пристрасть шукає вічності скелі.
Та найніжніше — дотик долонь —
Часто спікає, мов іскри пекельні.

В цьому є щастя — в кожній хвилині.
В опіках, в холоді; в сні, наяву.
Дякую долі за справжню вакцину —
Те божевільна, яким я живу.

Марічка ЧЕРНИЧКО,
студентка відділення журналістики.

ФЕСТИВАЛІ

«Екле»

14 жовтня в «Падіюні» відбулося відкриття IV щорічного фестивалю під назвою «Екле». Він був створений 2007 року молодими митцями Віком Ковресем та Антоном Варгою. Сама назва «Екле» походить від слова «еклектика», тобто суміш. Це синтез мистецтв, де молоді та перспективні поети, художники, музиканти об'єднуються в групи й створюють роботи на спільну тематику.

У 2010 році фестиваль набув міжнародного масштабу. У ньому беруть участь митці з Чехії, Білорусі, Росії, а також різних регіонів України. Захід дозволяє новаторам сучасного мистецтва розкрити свій талант перед публікою, і це фактично єдина подія, що може врятувати сучасне мистецтво від занепаду й забуття. Затишна атмосфера, яка вирує на фестивалі, позитивно впливає на кожного відвідува-

ча. Приємна, легка музика й цікава поезія в поєднанні з картинами молодих художників залишають незабутні враження від цього заходу, адже йдеться про перший в Україні синтез мистецтв.

На жаль, наша держава не підтримує таких проєктів, як це прийнято в Європі, котра дбає про свої культурні надбання. Утім такі знаходяться інвестори, які не залишаються байдужими до розвитку українського культурного життя та різними способами намагаються підтримувати старання юних митців.

Специфіка названого заходу розрахована не тільки на широку публіку, яка бажає задовольнити свої культурні потреби. Сподіваємось на те, що проєкт існуватиме й надалі, адже він цікавий для людей будь-якого віку й соціального статусу, незалежно від рівня поціновувачів мистецтва.

Михайло СЮСЬКО,
студент відділення журналістики.

Читайте «Погляд» на сайті

ВІСТАВКИ

Йосип Бокшай через 120 років

Знаменитими полотнами «Бокораші» та «Базар в Ужгороді» відомого закарпатського художника Йосипа Бокшай можна було помилуватися в головній залі обласного художнього музею. Там з 2 жовтня відкрилася виставка Майстра з нагоди його 120-ліття.

Публічна демонстрація охопила сім залів музею, головну з яких прикрасили великі полотна Й.Бокшай, пейзажі, портрет єпископа Стойки та незавершений натюрморт митця. У другій залі розміще-

ні автопортрет художника, а також перші дитячі малюнки автора.

Спостерігаючи за роботами митця, можна вивчити історію Ужгорода. Зокрема відвідувачі виставки мали змогу подивитися на полотна із зображенням Ужгородського замку, Підзамкового парку, Ужгорода з його центральними частинами міста.

Цікавими для сучасників видалися портрети дружини та дітей художника. У його творчості Ужгород постає досконалістю, якою можна милуватися безупину. Власне, перебуваючи на виставці, людина сама поринає в цей дивовижний світ мистецтва.

Як не дивно, але творча спадщина Й.Бокшай досі не опрацьована повністю. Наразі до друку готується книжка, де зібрані матеріали, котрі розкривають його як митця та людину.

Відомо, що кожного разу, приступаючи до створення нової картини, видатний митець читав перед чистим полотном молитву, ставив у якомусь із кутків хрестик і зі словами «най Бог допоможе» починав писати пензлем.

По завершенні вернісажу Й.Бокшай в кінці жовтня виставка помандрує до Львова.

Ярміла ГАРМАСІЙ,

студентка відділення журналістики.

У ПОЕТИЧНОМУ СЛОВІ

«Живу тобою, Україно!» від Софії Сороки

Цю жінку студенти вітають у бібліотеці гуртожитку №4. Бібліотекар Софія Сорока видала нову збірку віршів під назвою: «Живу тобою, Україно!»

Книжка складається з чотирьох тематичних розділів: «Люблю Україну за сади квітучі», «Знедолені кривдою»,

«Щоб цвіла долина і всміхались Карпати», «І ми за руки всі візьмемось, один одному усміхнемось».

Своє дітище авторка підготувала до 20-річного ювілею незалежної України й відобразила любов до рідного краю, описала трагізм і драматичну долю народу, що не оминули Україну в такому недалекому ХХ сторіччі. З видання постають жакливі картини й епізоди голодомору 1932 — 1933 рр., жертвовної боротьби воїнів Української Повстанської Армії, масового виселення, тобто насильної депортації українців із Лемків-

щини до Польщі, жакливого нищення людей у Києві в Бабиному Яру, переселення з рідного Криму татар, жакливого наслідків Чорнобильської аварії для планети та людей. Авторка зізнається й у любові до рідного міста. В одному з віршів вона пише:

«Люблю своє місто, мій Ужгород древній,

За глибину сиву прадавніх віків,
За замкову гору, за справу священну
Та за наших мудрих прадідів-дідів».

У творчому доробку С.Сороки нарахується понад 14 видань, які, сподіваємось, продовжаться наступними.

Марина ЯЦОЛА,

студентка відділення журналістики.

ФЕСТИВАЛИ

«Наші таланти тобі, рідна альма-матер!»

Із нагоди 66-ї річниці університету Студентський центр дозволила «Ювентус» зустрічав обдаровану молодь з усіх факультетів УжНУ, яку об'єднав фестиваль «Наші таланти тобі, рідна альма-матер!».

Конкурс художньої самодіяльності, який ще має неофіційну назву «Студентська осінь», був першим випробуванням творчих здібностей для студентів-першокурсників, у той час як старшокурсники вкотре доводили, що саме їхній факультет гідний перемоги. Упродовж двох конкурсних днів студенти радо підтримували своїх друзів-конкурсантів гучними оплесками, даруючи в такий спосіб учасникам віру та впевненість у своїх силах. Особливу увагу привернув студент фізичного факультету Олександр Олень, котрий виконанням авторських ліричних пісень здобув перемогу в номінації «Вокал».

Оцінювало учасників авторитетне журі: проректор УжНУ з науково-педагогічної та виховної роботи Ольга Гвоздяк, голова Профкому студентів УжНУ Андріана Завадяк, гравець За-

карпатської ліги КВН Валерій Костинський, директор Студентського центру дозволила Мар'яна Баран, начальник управління в справах молоді та спорту Закарпатської ОДА Віталій Ерфан, викладач вокалу Ужгородського коледжу культури і мистецтв Іван Вархол, артист обласної філармонії Кузьма Кохан та балетмейстер облмуздрамтеатру Юрій Мочарко.

У конкурсі художньої самодіяльності переміг філологічний факультет із загальною кількістю 137 балів. Друге місце посіли студенти-міжнародники (131 бал). До трійки призерів потрапили також представники факультету фізичного виховання та спорту (126 балів).

Також учасники оцінювалися в таких номінаціях, як оригінальний жанр (першість здобув філологічний факультет), вокал, конкурс «Стем» (представлення факультету — перше місце розділили між собою факультети міжнародних відносин і фізичного виховання та спорту).

Команди-призери отримали матеріальне заохочення ректора УжНУ, щоб і надалі натхненно працювати.

Діана КОЦАК, Анна МАЛАХОВА,

студентки відділення журналістики.

СПОРТИВНІ ТАНЦІ

Московське «срібло»

У столиці Росії відбулися змагання міжнародної класифікації з танцювального спорту. У турнірі взяли участь 86 танцювальних дуєтів. Україну представляли студенти УжНУ Вероніка Мишко й Володимир Лятов. Вони підтвердили своє реноме майстрів і показали втішні результати. Зокрема в європейській програмі наші спортсмени посіли 2 місце, а в латиноамериканській фінішували четвертими.

інф. «Погляду».

ПАУЕРЛІФТИНГ

І, лежачи, перемогли!

В Ужгороді відбулися міські змагання з пауерліфтингу. Їх присвятили Дню міста.

Організаторами заходу виступили кафедра туризму Ужгородського національного університету та Ужгородська федерація з пауерліфтингу. Змагання були офіційними, а результати зараховувалися спортсменам у залік виконання спортивних розрядів. Серед суддів: Євген Криса — студент математичного факультету УжНУ, віце-чемпіон світу серед юнаків, рекордсмен України, срібний призер України у жимі лежачи; Євген Прозор — неодноразовий чемпіон області, бронзовий призер Кубка України із сумо, власник закладу, у якому проходили змагання; Єлизавета Бан — майстер спорту, абсолютна чемпіонка України серед юніорок і віце-чемпіонка світу серед молоді.

У змаганнях взяли участь спортсмени як різних вагових, так і вікових категорій. Наймолодшим учасником став тринадцятилітній Сергій Чейпеш. Відрадно, що до числа переможців потрапив і доцент кафедри туризму УжНУ Роман Корсак, який у сумі показав результат 627,5 кг.

Варто також зазначити, що спортзал «Проспект», у якому проходив названий турнір, — єдиний заклад міста, де юнаки можуть безкоштовно займатися.

Діана КОЦАК, Ольга БЕЦА,

студентки відділення журналістики.

СПАРТАКІАДА

Біжимо в 62-е

Початок жовтня відзначився стартом 62-ї загальноуніверситетської спартакіади. На ужгородському стадіоні «Авангард» представники всіх факультетів УжНУ змагалися з легкої атлетики.

Відкривав свято професор факультету фізичного виховання і спорту, а за сумісництвом головний суддя змагань С.Михайлович.

Право підняти прапор університету було надано студенту суспільних наук, рекордсмену, призеру республіканських змагань Р.Мартинюку та першокурсниці факультету фізичного виховання Ю.Гудь.

Проректор УжНУ, професор Олександр СЛИВКА вітає професора Степана Михайловича

У вітальному слові Степан Олександрович зазначив, що починаючи з цього року, офіційно як 10-й обов'язковий вид програми змагань включено і плавання. Наставник подякував кожному учаснику, закликав любити спорт і чесно змагатися. Нагородивши переможців минулорічних змагань, подякувавши за сумлінну працю кожного з організаторів, С.Михайлович дав дозвіл на початок заходу.

Першими стартували дівчата на 500-метровку. У цьому виді змагань призові місця розподілилися так: 1 місце — Ж.Калітич (фізичний факультет); 2 місце — Є.Хотіна (фізичний факультет); 3 місце — А.Коштура (юридичний факультет).

Наступними змагалися хлопці на дистанції 1000м. Перше місце посів М.Ігнат (фізичний факультет), друге — М.Микуланець (хімічний факультет) і третє — М.Шукаль (медичний факультет).

На цій же дистанції серед дівчат переділа всіх О.Мартиненко (фізичний факультет). До числа призерів потрапили і Г.Гасинець (економічний факультет; «срібло») та Є.Герег (фізичний факультет; «бронза»).

Останнім видом змагань був біг на дистанцію три кілометри серед хлопців. Першість знову взяв фізичний факультет в особі Ю.Палія. Другу сходинку посів А.Кльоб (медичний факультет). Услід за ним фінішував В.Кузьма (фізичний факультет).

Виходячи з продемонстрованих результатів, головний командний кубок виграла команда фізичного факультету.

Організатори відзначають високий рівень цьогорічних змагань, які обійшлися без жодної травми. «Такі заходи — хороша можливість показати власні результати й гідно представити свій факультет», — зазначив С.Михайлович.

Світлана ЛАПИГА,

студентка відділення журналістики.

ВІТАЄМО!

Юристи святкують професійне свято

Свого професійного свята дочекались і юристи. Із цієї нагоди в стінах юридичного факультету перед студентами виступили провідні практики-фахівці судових органів, СБУ, органів прокуратури та внутрішніх справ.

Звісно ж, на цьому святкуванні не завершилось. Продовження за традицією відбулося в драмтеатрі. На святі з вітаннями виступили декан юридичного факультету, професор Василь Фазикош, проректори УжНУ Олександр Сливка, Ольга Гвоздяк та міський голова Ужгорода Віктор Погорелов.

У ході святкування юристи обрали Міс факультету — першокурсницю Вікторію Руснак. Звісно ж, що у програмі також були і танці, і співи, і виступи команд КВН першого, другого та третього курсів.

А напередодні святкування свого професійного свята студенти Юридичної клініки УжНУ провели заняття для учнів ужгородських шкіл. Старшокласники мали змогу більше пізнати професію юриста, особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх та їх трудові права. Було порушено важливу проблему сімейних стосунків — між батьками та дітьми.

ЩО РОБИТИ

Коли «якщо» і «коли»...

У кожного з нас постійно виникають якісь проблеми. Іноді доволі несподівано. Ось як на деякі з них зреагували б наші студенти...

Валерія, математичний факультет:

1. Якщо я застрягну в ліфті, то... подзвону мамі.
2. Коли отримаю першу стипендію, то... піду з братом випити якогось легкого напою.
3. Якщо закохаюсь у викладача, то... унікатиму його, прогулюючи пари.
4. Якщо мені неочікувано зроблять модуль, то... у мене почнеться істерика.

5. Якщо мене виженуть із пари, то... піду гуляти.

Аня, факультет суспільних наук:

1. Якщо я застрягну в ліфті, то... викличу майстра.
2. Коли отримаю першу стипендію, то... відкладу на певний час.
3. Якщо закохаюсь

у викладача, то... він про це не дізнається.

4. Якщо мені неочікувано зроблять модуль, то... спишу.
5. Якщо мене виженуть із пари, то... впаду в істеріку.

Ігор, інженерно-технічний факультет:

1. Якщо я застрягну в ліфті, то... дочекаюсь приходу слюсара.
2. Коли отримаю першу стипендію, то... відкладу на певний час.
3. Якщо закохаюсь у викладача, то... це не повинно вплинути на навчання.

4. Якщо мені неочікувано зроблять модуль, то... розгублюся, але постараюсь його завдання розв'язати успішно.

5. Якщо мене виженуть із пари, то... сприйму це як порушення дисципліни й візьму до уваги.

Віола, історичний факультет:

1. Якщо я застрягну в ліфті, то... знайду якусь допомогу.
2. Коли отримаю першу стипендію, то... витрачу одразу.
3. Якщо закохаюсь у викладача, то... постараюсь не подавати вигляду.
4. Якщо мені неочікувано зроблять модуль, то... спробую його написати.
5. Якщо мене виженуть із пари, то... махну рукою.

Алла, юридичний факультет:

1. Якщо я застрягну в ліфті, то... почну бити об його двері й сильно кричати.
2. Коли отримаю першу стипендію, то... куплю багато солодошків.
3. Якщо закохаюсь у викладача, то... готуватимуся на всі пари, щоб виглядати найрозумнішою.
4. Якщо мені неочікувано зроблять модуль, то... почну переживати, але спробую щось написати.
5. Якщо мене виженуть із пари, то... попрошу вибачення й буду дуже застурчена.

У колег допитувались

Марія ПИЛИП, Василь ТРЕТЯК,
студенти відділення журналістики.

ДУМКИ ВГОЛОС

Як затишно в «калюжі»...

Живеш, чи просто існуєш? Упевнено ідеш до мети, чи сновигаєш вулицею? Чому, коли щось не вдається, так швидко опускаються руки?

Так хочеться сісти в калюжу своїх безглузких сліз і вже не вилазити з неї. Щоб усі пішоходи оберталися й хтось співчутливо махав головою, а хтось осудливо цмокав і з насупленими бровами й думками про свою перевагу над тобою ішов далі. Але в гірко-солоній водичці ти чекаєш, щоб хтось зупинився. Протягнув тобі руку й підняв тебе. І в той момент, похнюплюючи носом під своєю темною хмаркою (єдиною, на твій погляд), ти думаєш: а для чого вставати? Для чого йти далі? Адже ось там, за поворотом, хтось чекає на мене, щоб штовхнути ще нижче, щоб зламати те проміння сонця, яке ще не загасло під риками невпевненості.

Ех, для чого ці гучні слова? Ти просто не хочеш! Тобі комфортно, щоб усі переконали тебе у твоїх талантах, у тому, що ти насправді хороший, чудовий, сильний, розумний... Але чомусь ти сам цього не помічаєш! Ти — зовсім не сильний, якщо досі сидиш у сі-

рих думках про самого себе! А скільки людей навколо зараз насправді нещасні! Скільки стоять на краю і ось-ось переступлять межу, після якої вже немає шляху назад. Але хіба це має для тебе значення? Адже ти — центр Всесвіту!!! Ти — єдина перлина в океані! І, о Боже! Цього хтось не бачить!!! «Які ж усі люди сліпі!!! Адже мені погано! А-у! Я тут, у калюжі сиджу... І ніхто не помічає!!! Бу-у-у-у...». І ти знов починаєш захлинатися у своїх сльозах. Адже ніхто не чує тебе, не бачить, СКІЛЬКИ в тебе проблем!!!

А твоє життя насправді майже ідеальне, і через цю розбещеність маленька невдача здається тобі катастрофою! Бо ж секунду тому все було просто чудово — так, як ти хочеш! А ти навіть не цінував цього! Є — то й є! «Я ж такий прекрасний — ось тому в мене все так добре, інакше й бути не може!» І тебе вже не хвилює, чи приємно близьким людям слухати твоє хлипання по телефону. Ти ж навіть не хочеш слухати, що там у кого сталося за день. «Слухайте мене, МЕНЕ!!! Ей. Куди ж ви? Чому відвернулися? А-у. Сійте! Не йдіть».

І так із кожним днем дедалі гірше — думаєш ти собі. «Я нікому не потрібний, у мене нічого не виходить. Правильно,

я — невдаха. І всі друзі від мене тікають. І кохана людина чомусь укотре не відповідає на дзвінок. А-а-а... Усе ясно!!! Це не я поганий, а ВОНИ! Це вони у всьому винні! Це через Коло, Петю, Дашу, Івана я не склав іспит! Вони мене наговорили «забити на все» й піти на дискотеку! А батьки — хіба вони не розуміють, що в мене є своє життя! Я — особистість! І в мене стільки справ, стільки проблем! Вони навіть не здогадуються! А в мене таке важке життя! (Ну, звичайно, холодно сидіти в калюжі). І що всі ви від мене хочете? Відчепіться!!! Дайте мені хоч мить побути самому! Я — талант! Я ідеал... Та куди ж ви знов? Я пожартував! Повертайтеся! Я ж вас так люблю! А допоможете мені з тим і тим? Дякую! Ви — найкращі!

Ох. Як я стомився. Пора вставати з калюжі. Алло, Олю? Вибач за вчорашнє. Може, тобі допомогти з курсовою, у мене минулого року була схожа тема. Мамо, дайвай я поприбираю в квартирі. Ти, напевно, так стомилася після роботи. Кохання моє, ти в мене найкраща у світі, а я тобі так давно цього не казав. Ти змушуєш моє серце битися швидше, а душу — літати. Так, саме це я і скажу, коли встану! Ой, щось я примерз. О-па! Ну, нічого! Почекаю до весни! Це ж не горить! Я все встигну зробити завтра!»

Марічка ЧЕРНИЧКО,

студентка відділення журналістики.

ЗНАЙ НАШИХ!

Три кубки, звання найкращого ведучого й грамоти лауреатів

привезли закарпатські КВНівці із Затоки

...Що ж це таке, коли увесь «веселий і найкмітливіший» народ України збирається разом на сонячному березі Затоки й протягом трьох днів смішно та гамірно проводить час? Це два всеукраїнські фестивалі команд КВН «Жемчужина у моря» (для дорослих збірних) та «Жарт-птиця» (для дитячих і юнацьких команд). Неймовірна атмосфера: сміх, веселощі, постійна приємна заклопотаність, поруч багато друзів та улюблена гра... Що ще потрібно людині для щастя?

Закарпатську лігу на 18-ому фестивалі «Жемчужина у моря-2011» представляли три команди: збірна УжНУ «Тяп-ляп», «Хватило не фантази» з Мукачеве й команда «Карта мира» (колишня «Дюсі-фрі») географічного факультету УжНУ. Цікавий факт: у рік 50-річчя КВН у на фестиваль приїхало 50 дорослих команд, а стартував він із 50-го фіналу турнірів Асоціації КВН України (АКУ)!

Надзвичайно успішно розпочалась участь закарпатців у конкурсній програмі! У другій грі другого ігрового дня фестивалю грала «Карта мира». Не просто грала, а виграла, створивши шторм силою 0,2 бала! Саме настільки наші географи випередили досвідчених суперників із команд «Земляки» (Тараща), «Напролом» (Харків) і «Бітлз» (Одеса).

Успішну ходу продовжила «важка кавалерія» Закарпатського КВН — збірна УжНУ «Тяп-Ляп». Хлопці вибороли головний трофей Асоціації КВН України — Суперкубок! За нього традиційно борються переможці трьох головних турнірів АКУ — Чемпіонату, Студентської ліги та Кубка. За підсумками яскравої й емоційної гри перемогу здобула наша збірна, залишивши позаду львівських «Коліжанок» і «ДТП» з Луганська. Для Ужгорода це вже третій Суперкубок, і таким результатом не може похвалитися жодне місто України. Двічі цей престижний трофей у 2000-му й 2001-му роках виграла відома команда «Палата № 6» (так, саме та, за яку грала знаменита співачка Іолка та голова Закарпатської Ліги КВН Сергій Денисенко). І ось десять років потому Суперкубок знову їде в Ужгород. Як-то кажуть: «Зустрічайте з оркестром!»

Крім того, фронтмен мукачівської команди «Хватило не фантази» Юрій

Чорій за підтримки потужної закарпатської «діаспори» та невмирущого хіта Івана Поповича «Золото Карпат» здобув ще одну перемогу для Закарпаття. Юра став переможцем у конкурсі ведучих. До речі, це ще одна фішка фестивалю: щодня кожен хто бажав міг спробувати себе в якості ведучого гри. У нашого земляка вийшло найкраще! Закарпаттю є чим і ким пишатися!

«Дорослий» фестиваль завершився, але Затока продовжила жити КВНом. Стартував фестиваль дитячих та юнацьких команд КВН «Жарт-птиця-2011».

Честь Закарпаття захищали дві команди — «Вхід у змінному взутті» з Ужгородської гімназії та збірна школярів Мукачеве «Royal flush». Цьогорічна «Жарт-птиця» зібрала рекордну кількість команд-учасниць — 33:25 шкільних та 8 із ВНЗ I—II рівнів акредитації. Конкурсна програма розписана на кожен день, щоразу відбувалися нові, цікаві конкурси, діти були постійно зайнятими. Тож цей фест дає можливість не тільки приємно й весело відпочити, а й набратися досвіду, який стовідсотково стане в пригоді надалі. «Вхід у змінному взутті» є справжніми ветеранами фестивалю, команда уже одинадцять взяла участь у заході. Таким результатом можуть похвалитися тільки дві дорослі команди! Збірна школярів Мукачеве «Royal Flush» приїхала до Затоки вперше й отримала диплом лауреата. Ужгородські гімназисти стали переможцями серед шкільних команд, поступившись лише 0,2 володарям гран-прі, команді «Інші діти» з Рівного. Крім того, «ВУЗВ» отримав дипломи в конкурсах слайд-шоу і КВН-газет, «Катерина Дюрік увійшла до списку кращих актрис фестивалю.

Сповнені радіощами перемог, закарпатські КВНівці повернулися додому. Невгамовні гумористи уже налаштовуються на ювілейний, 15-й, сезон Закарпатської ліги КВН. Якщо ви веселі й завзяті, креативні та кмітливі, творчі та артистичні, — тоді «найсмійшніші літери у світі» допоможуть вам реалізувати потенціал. Хочеш, щоб студентські роки залишилися в пам'яті не тільки заліками та іспитами? Хочеш проводити вільний час змістовно та з користю? Хочеш нових веселих друзів у житті, а не «вконтакті»? Тоді тобі точно треба в КВН! Закарпатська ліга оголошує про початок нового сезону! Традиційно з цього приводу відбулися два заходи: закритий, «внутрішній» фестиваль для КВНівців і гала-концерт усіх команд ліги для глядачів.

«Погляду» в №7 (132) визнано: публікацію «Усі гуртожитки вишів в Україні перенаселені» студентки IV курсу відділення журналістики Марічки ЧЕРНИЧКО. Вітаємо авторку!

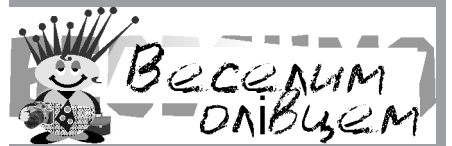

Українські

- Алло! Це ясновидиця Єлизавета?
- Так, вітаю вас, Сергію Петровичу!
- Але я не Сергій Петрович!
- Я знаю.

Начальник карного розшуку викликає двох слідчих, що прогавили злочинця.

- Як це могло статися?
- Він пішов у кіно.
- А ви?
- А ми цей фільм уже бачили...

Двері Закарпатської ліги КВН завжди відчинені, потрібне тільки бажання прийти! Вся інформація на офіційному сайті <http://kvn.uzhgorod.ua/>!

Долучайтесь! Без нас не весело!
Олександра АРТЮХІНА,
Ірина ЛЕВІНА,
студентки відділення журналістики.

ПОГЛЯД
Орган ученої ради Ужгородського національного університету.
Замовлення: №. 195
Ціна: безкоштовно.
Виходить: щомісяця, крім канікул.
Номер підписано до друку: 28.10.11.

Номер надруковано: у Видавництві УжНУ «Говерла», 88000 м.Ужгород, вул. Калітульна, 18. Наклад: 300 примірників. Формат: А 4, 2 ум. друк. арк.

Засновник і видавець: Ужгородський національний університет.
88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Адреса редакції: 88016 м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (центральний корпус, поруч з аудиторією М1). Тел.: 64-32-46.

Реєстраційне свідоцтво: ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор: В.Ю.Тарасюк.

Дизайн: Л.Я.Поліха.
Набір: М.В.Черничко.
Коректура: М.В.Шимон